

Phẩm 11: THÁI TỬ ĐÁP LỜI VUA BÌNH-SA

*Vua Bình-sa thuận theo
An ủi mời thỉnh rồi
Thái tử kính đáp tạ
Cảm sâu lời vua nói
Khéo hợp pháp thế gian
Lời nói không trái lý:
“Dòng vọng tộc Ha-lê
Là tri thức mọi người
Nghĩa mang, tâm vương bận
Pháp nên nói như thế.
Các phàm phu thế gian
Không thể hành nhân nghĩa
Đức mỏng nường tình gần
Đâu được gọi việc tốt.
Nói theo dòng cao quý
Sùng lễ tu kính nhường
Đối với sự khổ nạn
Cứu giúp không lia bỏ
Cho nên là tướng chân
Thiện tri thức thế gian
Bạn lành cứu giúp tài
Nên gọi kho vững chắc
Giữ gìn tiếc lợi mình
Đó sẽ mau quên mất.
Báu vô thường của nước
Bố thí làm việc phước
Và thí thiện tri thức
Tuy tán sau không hối
Đã biết Ngài tình sâu
Không nói lời trái ngược
Những điều ngày nay thấy
Tâm thành nói nhau biết.
Sợ sinh, già, bệnh, chết
Muốn tìm chân giải thoát
Bỏ cha, lia ái ân
Há về hưởng năm dục
Không sợ rắn cực độc
Giá rét với lửa hồng
Chỉ sợ cảnh năm dục
Trôi lăn nhọc tâm tôi.
Giặc vô thường năm dục
Cướp báu lành của người
Luống dối trá chẳng thật*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Giống như người huyễn hóa
Thoáng trông khiến người mê
Hưởng thường sống gần gũi.
Năm dục là ngại lớn
Ngăn che pháp vắng lặng
Vui trời còn không thể
Hưởng dục ở nhân gian.
Năm dục sinh thêm khát
Rốt cuộc không đầy đủ.
Như gió mạnh lửa bùng
Ném củi vào không đủ
Các phi nghĩa thế gian
Không gì hơn năm dục
Chúng sinh vì ngu tham
Ưu thích nên không giác
Người trí sợ năm dục
Không rơi vào phi nghĩa
Vua thống lĩnh bốn biển
Vẫn mong cầu bên ngoài.
Ái dục như biển cả
Không bao giờ dừng đủ
Vua Chuyển luân Man-đà
Khắp trời mưa vàng ròng
Vua trị bốn thiên hạ
Lại mong sinh Đạo-lợi
Đế Thích chia nửa tòa
Vì tham muốn phải chết.
Nông-sa tu khổ hạnh
Làm vua trời băm ba
Buông dục tâm cao mạn
Vị tiên kéo xe bộ
Do việc buông lung này
Nên đọa làm mãng xà.
Vua Chuyển luân Yên-la
Dạo chơi trời Đạo-lợi
Lấy Thiên nữ làm vợ
Đánh thuế vàng vị tiên
Tiên tức giận đọa chú
Nước diệt, vua qua đời.
Trời Đế Thích Ba-la
Trời Đế Thích Nông-sa
Nông-sa thuộc Đế Thích
Vua trời đâu có thường
Cõi nước chẳng bền chắc
Chỉ người sức mạnh ở

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Thường mặc lớp áo cỏ
Ăn trái, uống nước suối
Tóc dài xõa tận đất
Vắng lặng không mong cầu
Tu khổ hạnh như thế
Rồi cũng bị dục hại.
Nên biết cảnh năm dục
Là kẻ thù người tu
Vua Thiên Tý Đại Lực
Mạnh mẽ khó ai địch
Bị tiên La-ma giết
Cũng bởi do tham dục.
Huống Ta dòng Sát-lợi
Không bị dục kéo lôi
Nhỏ nếm cảnh giới dục
Nhỏ dứt, lớn càng thêm
Người trí rất chán ghét
Dục độc ai uống ăn
Cầu lợi bằng mọi cách
Đều do tham sai khiến.
Nếu người không tham dục
Siêng năng thì không sinh
Người trí thấy lỗi khổ
Dứt bỏ các tham dục.
Thế gian cho là thiện
Tức đều là pháp ác
Chúng sinh vì ham vui
Sinh ra các buồng lung
Buồng lung trở hại mình
Chết sẽ đọa đường ác,
Siêng tìm cách đạt được
Phải tìm cách giữ gìn
Không siêng tự đánh mất
Không cách nào giữ được.
Giống như vật giả mượn
Người trí không tham đắm
Siêng năng tìm năm dục
Được thì thêm yêu đắm
Khi vô thường ly tán
Lại càng thêm khổ não
Cầm đuốc tự cháy tay
Người trí không yêu đắm.
Người ngu si thấp hèn
Lửa sẵn tham đốt thân
Suốt đời mãi chịu khổ

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Không hề được an vui.
Tham giận như rắn độc
Người trí không dám gần
Khổ nhọc gặm xương khô
Không mùi vị, không no
Luống tự mỗi răng miệng
Người trí không dám nếm.
Vua giặc, lửa nước phân
Của chung, con ác thầy
Cũng như cục thịt thối
Cả bầy chim tranh giành
Tham tài cũng như vậy
Người trí không ưa thích.
Chỗ tài sản nhóm họp
Thường sinh khởi thù oán
Ngày đêm tự giữ gìn
Như người sợ oán nặng
Nêu giết chợ đông hạ
Bị lòng người oán ghét
Nêu tham, sân, si cao
Người trí thường xa lìa.
Vào rừng núi, sông biển
Thất bại nhiều, ít an
Như hái quả cây cao
Do tham thường té chết
Cảnh tham dục cũng thế
Tuy thấy nhưng khó lấy
Tìm mọi cách cầu tài
Khó gom mà dễ tan
Như cái được trong mộng
Người trí đâu giữ gìn.
Như hố lửa nguy trang
Ai đạp thì chết cháy
Lửa tham dục cũng thế
Người trí không đạp lên.
Như Cú-la bộ kia
Bật-sắt-phú-nan-đà
Di-hy-lợi-đàn-trà
Như con dao hàng thịt
Hình ái dục cũng thế
Người trí không dám làm
Gieo mình vào nước, lửa
Hoặc nhảy xuống sườn núi
Cầu được sinh cõi trời
Luống khổ, chẳng được lợi.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Tôn Đào, Bát Tôn Đào
Anh em A-tu-luân
Đều có tâm thương nhau
Vì dục, tàn hại nhau
Thân chết, tiếng tăm mất
Đều là do tham dục.
Tham ái làm người hèn
Roi gậy đánh đập khổ
Ái dục hy vọng hèn
Đêm dài thân tâm nhọc
Nai vì tham tiếng chết
Chim tham sắc mạng vong
Cá tham mồi bỏ xác
Đều bị dục làm khổ.
Quán sát vật nuôi sống
Chẳng phải pháp tự tại
Ăn để chữa bệnh đói
Uống nước để hết khát
Y phục để ngăn lạnh
Nằm để trị ngủ nghỉ
Đi mệt nên ngồi xe
Đứng mỏi chân tìm ghế
Tắm gội để trừ dơ
Đều là dứt bỏ khổ.
Vì thế phải nên biết
Năm dục chẳng tự tại
Như người bị sốt cao
Tìm nước mát để trị
Tham cầu dứt khổ hoạn
Người ngu cho tự tại
Nhưng vật nuôi sống kia
Cũng chẳng phải dứt khổ
Lại làm pháp khổ tăng
Nên chẳng phải tự tại.
Áo ấm chẳng thường vui
Hết lạnh cũng sinh khổ
Ánh trăng mùa hạ mát
Mùa đông thêm khổ hạnh.
Đến tám pháp thế gian
Đều chẳng tướng quyết định
Tướng khổ vui bất định
Tổ và vua đâu phân.
Vua ra lệnh, chúng vâng
Vì vua là trên hết
Ra lệnh chính là khổ

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Còn mang nhiệm vụ nặng
Đều cân nhắc nặng nhẹ
Các khổ nhóm vào thân
Làm vua nhiều kẻ ghét
Dù thân cũng thành đọa
Không thân ở một mình
Như thế có gì vui?
Vua trị bốn thiên hạ
Nhưng dùng không quá một
Tìm cầu cả muôn việc
Luống khổ, ích gì thân?
Chuta khổ, dứt tham cầu
Dứt việc là an vui
Làm vua vui năm dục
Không làm, vui vắng lặng
An vui đã bình đẳng
Thì làm vua mà chi?
Ngài chớ tìm mọi cách
Dẫn tôi vào năm dục
Điều mà tôi mong muốn
Là con đường thoát mát.
Ngài muốn lợi ích tôi
Xin giúp điều tôi cầu
Tôi không sợ kẻ thù
Không cầu sinh cõi trời
Tâm không nghĩ danh lợi
Nên cõi bỏ mũ trời
Vì thế trái ý ngài
Không tuân theo ý chỉ.
Như thoát miệng rắn độc
Đâu trở lại nắm giữ
Cầm đuốc tự cháy tay
Vì sao không bỏ ngay?
Người có mắt muốn mù
Đã mở lại muốn buộc
Người giàu lại muốn nghèo
Người trí muốn ngu si
Đời có người như thế
Thì tôi nên làm vua.
Muốn vượt sinh, già, chết
Tiết chế, hành khát thực
Ít muốn, giữ vắng lặng
Đời sau khỏi đường ác
Nên hai đời an vui.
Nay Ngài đừng thương tôi

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Nên thương người làm vua
Tâm ấy thường khao khát
Đời nay không được an
Đời sau chịu khổ báo.
Ngài dùng dòng họ quý
Lễ nghĩa đại trượng phu
Đối đãi tôi trọng hậu
Vui đồng vui thế gian
Tôi cũng nên báo ân
Khuyên ngài lợi như tôi.
Nếu tu ba phẩm vui
Đó gọi Đại trượng phu.
Đây cũng là phi nghĩa
Thường cầu không biết đủ
Nếu không sinh, già, chết
Mới gọi Đại trượng phu
Ngài nói trẻ lao chao
Già mới nên xuất gia
Tôi thấy người tuổi già
Sức yếu không kham nổi
Không bằng lúc còn trẻ
Chí vững tâm quyết định
Thần chết cầm kiếm theo
Thường rình dịp giết hại
Đâu chờ đến lúc già
Toại chí đi xuất gia.
Vô thường là thợ săn
Già: cung, bệnh: tên bén
Trong cánh đồng sinh tử
Thường rình nai: chúng sinh
Được dịp liền giết hại
Ai cho sống suốt đời.
Việc làm của con người
Việc sinh hoặc việc diệt
Nhỏ, lớn và trung niên
Đều nên siêng tìm cách.
Cúng tế tu đại hội
Đó đều là ngu si
Phải nên chuộng chánh pháp
Lại giết để tế trời
Giết chúng sinh cầu phước
Là người không tâm Từ
Hại sinh, quả hữu thường
Vẫn còn không nên giết
Huống là cầu vô thường*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Giết chúng sinh cúng tế
Nếu người không giới, vắn,
Tuệ, tu thiền vắng lặng
Không nên theo thế gian
Cúng tế lập đại hội
Sát sinh được hiện vui.
Người trí không nên giết
Hướng là giết chúng sinh
Mà cầu phước đời sau.
Quả hữu vi ba cõi
Chẳng phải điều tôi ưa
Pháp trôi lăn các nẻo
Như gió thổi lục bình
Cho nên tôi viễn du
Vì cầu chân giải thoát.
Nghe nói A-la-lam
Khéo giảng đạo giải thoát
Giờ sẽ đến chỗ vị
Đại tiên Mâu-ni kia.
Lời thật xin nén lại
Giờ, tôi xin lỗi vua
Nguyện nước Ngài an ổn
Khéo giữ như Đế Thích
Ánh tuệ soi thiên hạ
Giống như ánh mặt trời.
Một vị vua tối thắng
Hộ mạng bằng giữ tâm
Chánh hóa giữ con mình
Cai trị bằng chánh pháp
Băng tuyết, lửa là thù
Nương cờ khói lửa sinh
Cờ khói thành mây nổi
Mây nổi tuôn mưa lớn
Có con chim trong không
Uống mưa, không ướt thân
Giết oán nặng là nhà
Ở nhà oán nặng giết.
Có người giết oán nặng
Nay ngài nên tha họ
Để họ được giải thoát
Như uống không ướt mình.”
Nhà vua liền chấp tay
Kính đức, tâm vui mừng:
“Như điều Ngài mong cầu
Mong cho quả mau thành

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Khi thành tựu quả rồi
Xin Ngài về độ tôi.”
Bồ-tát hứa trong tâm
Sẽ khiến vua toại nguyện
Giã từ, Ngài lên đường
Đến chỗ A-la-lam.
Vua và các quyến thuộc
Cùng chấp tay đưa tiễn
Đều cho là kỳ lạ
Trở về thành Vương xá.*

M